

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izloja vsak dan sveder izvzemati nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplašne naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6:50	četrt leta 6:50
na mesec 2:30	na mesec 2:30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Ministrstvo v nevarnosti?

Notranjepolitične razmere avstrijske postajajo nevarnost kritične. Vse se podira in na Dunaju že govorijo o morebitnem odstopu sedanjega ministrstva.

Meseca oktobra se naj snide državni zbor. Poleg običajnih že itak dovolj težkih nalog, ga čakajo še izredne naloge: Finančni načrt, ki se vleče že toliko let, pa ga še ni bilo mogoče rešiti, in novo pomnoženje rekrutnega kontingenta. Te naloge so velikanske in tudi v mirnejših časih in pri manj napetih razmerah bi jim bila vlada kos le tedaj, če bi imela na svoji strani veliko in trdno parlamentarno večino.

Sedanja vlada pa ne ve danes, če bo imela čez šest tednov še tisto večino na razpolaganje, ob katero se je do sedaj opirala. Vse se krha. Nemci na Češkem vpijejo kar se da na vlado, ker je v upravni komisiji, ki je prevzela naloge češkega deželnega zbora in deželnega odbora, več čeških uradnikov, kakor nemških in zahtevajo glavo češkega namestnika. Med Čehi vre kakor že dolgo ne in vse kaže, da bodo češke stranke, vsaj večina med njimi, zavzele proti vladi nasprotno stališče. Povrh pa grozi še obstrukcija Malorusov in kako stališče bodo zavzele različne jugoslovanske frakcije tudi še nihče ne ve.

Zmešnjava nad zmešnjavo! In tako malo, tako smešno malo upanja na kako poravnano nasprotje. Spravna pogajanja med Čehi in Nemci — kdo se ne smeje! Spravna pogajanja med Poljaki in Malorusi — kdo še upa na kak uspeh?

Nihče ne verjame več, da bi vlada v teh par tednih, ki jih ima do jeseni, mogla četudi le za silo premostiti obstoječa nasprotja, kaj šele postaviti tako veliko in močno parlamentarno večino, da bi zamogla kljubovati viharjem, ki jih provzročita finančni načrt in pomnožitev rekrutnega kontingenta ter spraviti dve taki predlogi na varno.

Kadar v Avstriji ne vedo ne naprej, ne nazaj, kadar si ne morejo več svetovati in pomagati, pa se zgode — spremembe v ministrstvu. Prijejo nove osebe — sistem ostane pa stari.

Tudi zdaj pravijo, da bodo na ta način poskusili urediti razmere. Poročajo, da bo ministrski predsednik začetkom jeseni ponudil demisijsko in da ali odstopi celo ministrstvo in pridejo novi možje na krmilo, ali pa ostane grof Stürgkh na čelu vlade in si izbere le nove pomočnike.

Namen te premembe v ministrstvu bi bil, ustvariti v parlamentu nove razmere in omogočiti vladi, da si za rešitev svojih velikih nalog sestavi novo večino, močno in zanesljivo. Seveda se takoj usiljuje vprašanje, ali bo vlada to nalogo lažje rešila, če bo zopet sestavljena iz uradnikov ali če bi bila sestavljena iz parlamentarcev . . . Pričakovati je, da se bodo tekom prihodnjih tednov razvile prav zanimive spletke o tem vprašanju, zanimive posebno za tiste ljudi, ki se bodo sedaj podali na lov za ministrske portfelje, in pa za tiste, ki imajo dovolj humorja, da z užitek opazujejo taka početja.

V enem oziru pa smo si že sedaj lahko na jasno: da tudi prememba ministrstva ne bo premenila običajnih notranjepolitičnih razmer. Ministrstvo, naj ostane staro ali naj pride novo, bo imelo jasno začrtano nalogo, doseči parlamentarno rešitev tistih stvari, ki jih žele odločilni krogi, sistem pa ostane stari.

Zadnje svarilo.

Gosp. Moškerc je po dr. Peganu zadnji dan postavnega termina vložil ugovor proti moji že izročeni mu obtožnici. To isto je storil tudi odgovorni urednik »Gorenjca«, ki ga tožim. Ta zadnji slučaj je toliko zabavnejši, ker se je dotični urednik že prej ugovoru protokolično odpovedal in je porotna obravnava že razpisana za dan 28. t. m. Ta dva ugovora kažejo jasno, da nameravajo gospod deželni glavar in njegovi zaplečniki tudi pri tem slučaju ostati zvesti svoji stari metodi in odvrtiti to kar jih čaka za zavlačevanje in onemogočanje obravnave. Dr. Šusteršič in njegovi zaplečniki vedo pač prav natančno, da pomenita tožbi, ki sem jih vložila proti »Slovencu« in »Gorenjcu« zanje nič manj kakor konec, če namreč pride do vsestranske razprave, ker bi bila jaz v tem slučaju v prijetnem položaju g. deželnemu glavarju na Kranjskem in čislaneu

zaupniku krone javno in neovržno dokazati resničnost vseh mojih, proti njemu izrečenih razžalilnih obdolžitve. Kraj vse vladne obzirnosti je pa nemogoče deželni glavar, ki se mu v odprti sodni dvorani dokaže, da je zaupan mu tuj denar porabil za lastne namene, kakor si nobena stranka ne more trajno ohraniti naklonjenost volilcev, če se sodno dožene, da vedno znova preprečuje ustavno sklicanje deželnega zbora samo zato, ker poklican in od ljudstva izvoljenim zastopnikom ne more predložiti rednih računskih zaključkov in ima vse vzroke se bati parlamentarne kontrole. Dr. Šusteršič in njegovi tovariši imajo torej vse vzroke, bati se predstoječe porotne obravnave in je njih prizadevanje, zavlačevati obravnavo čim najdlje mogoče človeško popolnoma umljivo. To pot pa menim, da se jim ne poseči in da so to pot izjemoma napravili račun brez krčmarja. Tak interes, kakor ga imajo dr. Šusteršič in tovariši na tem, da proces zavlačujejo, tak interes imam jaz na tem, da se obravnava čim prej vrši, sem pa v primeri z g. deželnim glavarjem in njegovo stranko toliko na bolj, da imam sredstva nanje pritisniti in bom jaz ta sredstva, če treba tudi brez obzira porabila. Kakor znano, imam jaz pisma, ki jih je pisal duševni vodja S. L. S. prečistiti dr. Janez Krek, državni in deželni poslanec. Obelodanjenje teh pisem bi ne samo pisatelja moralno uničilo, nego bi znalo celo stranko hudo kompromitirati ter vreči čudno luč na vso slovensko, da na vso jugoslovansko duhovščino, ker velja namreč dr. Krek vsled svojega političnega delovanja za njenega pravega voditelja in najboljšega moža. Ta, v moji posesti nahajajoča se pisma g. dr. Kreka pa dokazujejo tudi brez komentarja od moje strani neovržno, ne le da je dr. Krek zagrešil stvari, ki se absolutno ne ujemajo z duhovskim dostojanstvom, nego da je hudo grešil tudi proti splošnim načelom o časti in pravici. Obelodanjenje teh pisem bi pomenilo moralno obglavljenje dr. Kreka in bi imelo neizogibno posledico, da bi moral dr. Krek izginiti s političnega pozorišča. Oficir, ki se mu dokaže to, kar zamerim jaz vsak čas neovržno dokazati velečastnemu dr. Janezu Kreku, mora brez pardona sleči suknjo, ki jo

nosi — koliko manj bi se moglo kaj takega priznati katoliškemu duhovniku, ljudskemu zastopniku in ljudskemu vzgojitelju. Obelodanjenje omenjenih pisem bi pomenilo, da izgine dr. Krek v jamo, iz katere ni nobenega povratka več; po takih razkritjih bi stranka in duhovščina — tudi če bi hotela, ne mogla dr. Kreka obvarovati pred posledicami njegovih dejanj in bi moral zahtevati in bi to tudi lastnemu interesu prav storila, da izgine dr. Krek definitivno iz javnosti.

Dr. Krek, kn.-škof. ordinarijat in S. L. S. vedo vse to prav dobro in če se upajo vzlic opetovanim najumim svarilom delati zavlačevalne poskuse, si je ta žalostni pogum le tako razlagati, da računajo še vedno na moja prijateljska čustva do dr. Kreka in ne morejo verjeti, da bi ga v odločilnem trenutku žrtvovala. Toda dr. Krek, ordinarijat in S. L. S. se temeljito motijo, če zidajo na moja nekdanja prijateljska čustva do dr. Kreka. Priznam, da sem še pred nekaj tedni vzlic temu kar mi je storil, iskreno želela ga rešiti. Le on sam je kriv, da to več ne gre. Na moje rešilne poskuse, pri katerih sem riskirala svoje zdravje in še več, je dr. Krek odgovoril s tako grdo nehvaležnostjo in se vedel novič na tako brezčasten, vsa boljša čustva žaleč način, da ne zasluži nobenega priznanja več in ga tudi ne sme več pričakovati. Zato pa se tudi ne bom prav nič več obotavljala porabiti njegova pisma kot orožje proti g. deželnemu glavarju, pa naj se potem zgodi z dr. Krekom karkoli. Tudi če bi mu hotel priznati, bitega ne mogla, ker sem dala to korespondenco naprednim strankam pod gotovimi pogoji na poljubno porabo in te se pač ne bodo obotavljale ugonobiti moža, ki jih je v drzni ošabnosti in z nečuvno surovostjo proglašal za ose, ki jih je treba ubiti. Tudi za g. dr. Kreka je, kakor za g. dež. glavarja prišla ura zaslužnega obračuna. Konec bo, konec bo, in vsak rešilni izhod je zaprt. Resnica je na potu in nič je ne bo več zadržalo, tudi ne stare zvijače. Na vsak nadaljnji poskus, zavleči sodno obravnavo, odgovorim s priobčenjem dr. Krekove korespondence. Ordinarijat in S. L. S. naj si v tem slučaju sami pripisujejo posledice takega škandala. Javno justificiranje enega najbolj priljubljenih in naj-

bolj uglednih voditeljev katoliškega gibanja v Avstriji bi imelo posledice za cerkev in za vso duhovščino in bi tudi v odločilnih krogih napravilo primeren vtisk. Antiklerikalno gibanje v najširših ljudskih plasteh je menda že dosti močno in ni ravno nujno potrebno mu dajati s takimi razkritji novih moči ter stiskati številnim sovražnikom katoliške cerkve tako orožje v roke. Svet ljubi pač generaliziranje in ljudje ne bodo rekli, dr. Krek je nevreden duhovnik, nego duhovniki so nevredni ljudje. To bi bilo sicer krivično, a ljudje so pač taki in razumen človek računa s tem. Merodajni krogi upoštevajo to in kakor sem že povedala pred tedni, je eden najodličnejših in najplivnejših cerkvenih knezov ljubljanskega knezoškofa nujno prošil, naj vse stori, da ne pride do škandala s Krekom. To pa seveda ni moja stvar in pada odgovornost za to preziranje tako jasno izrečene želje od zgoraj na ordinarijat; jaz odločno odklanjam vsako odgovornost, kajti jaz ne provociram škandala, ki bi se mu že iz udanosti do kat. cerkve rada umaknila, ampak »Slovenec« in njegovi zaplečniki me silijo, da porabim v svojo obrambo tisto orožje, ki je imam v rokah. Kar sem že enkrat rekla na tem mestu, to ponavljam tudi danes: Kak »gospod« Šusteršič, kak »gospod« Moškerc ne bo moje časti v blato teptal. Sicer stojita ta gospod deželni glavar in zaupnik krone, ki porablja zaupan mu denar za svoje namene in je 60.000 kron davčnega denarja porabil za pridobitvo svojega privatnega stanovanja ter jih pod davčnimi bremenimi vzdihujočega ljudstva izmaknil — drugega izraza za to ne najdem — in slammati redakter, ki ga ni sram natisniti vedoma neresnična obrekovanja moje osebe, v vsakem oziru preveč nizko pod mano, da me pravzaprav ne moreta razžaliti in bi me le osebna dotika z njima umazala, ali brez kazni si kaj takega ne pustim dopasti. Za storjeno mi žaljenje mi bosta dala primerno zadostitev in če bo pri tem razbita eksistenca dr. Kreka, naj se ta njima zahvali. Bila sem potrpežljiva in prizanesljiva do skrajnosti, tako da se mi je to že stelo v zlo in se mi je očitalo, da sem slaba in se umikam. Zdaj je pa moje potrpežljivosti konec; moja dosedanja rezerviranost

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

Težko prizadeti adoptivni sin ni nikakor poskušal napram policiji, ki je kmalu prišla, braniti svojega krivega očeta. Ko je stopil takoj po izvršenem umoru v sobo, je vskliknil od strahu. Tega se je morilec ustrašil, postavil orožje tako, kakor je še sedaj stalo, se mirno obrnil in je v tistem hipu, ko so prišli policisti s ceste v hišo, pobegnil po stopnicah, ki se nahajajo zadaj hiše. Alarmirali so vse policijsko moštvo, in ga bodo brezdvomno še v teku noči zasledili. Policija je tega tem bolj gotova, ker je bil doktor Haslam, ko je pobegnil, oblečen v spalno suknjo ter imel na nogah copate, in ni utegnil, preobleči se ali pa kaj drugega ukreniti v svojo varnost.

Doktor Haslam je premožen mož, ki ima zelo razširjeno zdravniško prakso. V zadnjem času je živel nekoliko samotarsko, ker ga je bolezen prisilila, da je omejil izvrševanje svojega zdravniškega poklica ter je odstopil svojemu adoptivnemu sinu. O nesrečni ženi so le malo poučeni.

Bila je rojena Angležinja, nima baje v Ameriki nobenih sorodnikov in je bila osebno zelo prikupljiva.

Tako se je glasil enostaven popis dogodka. In ko sem ga prebral, sem stal en hip kakor nem od same groze, kajti doktor Haslam je bil brat moje tašče, stric moje soproge.

Poznali smo njegove domače razmere, čeprav ni bilo kaj živahnega občevanja med luksuriorno hišo v Banning Streetu in našim priprostim stanovanjem na Staten Islandu. Vzrok, da naši odnosi niso bili pri srčni, je bila oseba doktorja Jeromeja Sadlerja. Mr. Barrister in njen brat sta bila prej zelo prijatelja; ko pa je doktor Haslam, priznan klinični, spoznal mladega dijaka v bolnišnici, ga še nadalje izobrazil ter ga sprejel v svojo hišo, se je nekako ohladilo prijateljstvo med bratom in sestro, kar se nikdar ni več moglo prav popraviti. Deloma je bil vzrok temu ta, da se je mladi mož potegoval za Jenie, in da ji stric ni mogel odpustiti, da je raje mene poročila, toda že sam na sebi je bil moji tašči že od začetka zoprni, in tudi Jennie ga ni marala.

O umorjeni gospodinjici nismo vedeli mnogo, in vendar njena navzočnost v hiši doktorja Haslama že od nekdaj ni ugajala obema damama. Mrs. Barrister, kakor tudi Jennie sta se še vedno zanimali za svojega sorodnika. In z ono prav žensko paz-

ljivostjo, ki tudi najmanjšega ne pregleda, sta videli že vnaprej, da se bo nekaj neprijetnega dogodilo, seveda pa ne na tako tragičen način, kakor smo izvedeli iz časopisa, temveč morda v obliki kake neprimerne ženinje, do katere lahko prideve kratkovidnost starega moža. Domisljali sta se, da se tudi doktor Sadler tega boji, ter sta upali, da bo njegov veliki odpor proti taki zvezi preprečil nevarnost. Poznali sta ga kot egoista, smatrali sta ga pač tudi kot človeka, ki je sposoben vsake nizkosti, in čeprav ste ga prav zelo zaničevali, vendar jima je bil ljubši nego »ta oseba«, ki jo je moja tašča brez vsega proglasila za pustolovko. Čeprav je ta vest nas vse še tako bolela, čeprav smo še tako verjeli plemenitemu mišljenju tega moža, ki je bil obema damama soroden po krvi, vendar nismo imeli vzroka, dvomiti nad resničnostjo te tako hladno sporočene vesti.

Ko sem se nekoliko pomiril, sem skušal pomiriti tudi jokajočo ženo, čeprav sem moral z nekako bridkosti priznati, da ne morem povedati nič kaj tolažilnega. Mrs. Barrister je hotela takoj oditi na kraj nesreče, in Jennie je burno zahtevala, da sme spremiti svojo mater. Toda temu sem se jaz kar najodločneje upiral, kajti navzočnost moje žene bi v oni hiši ne mogla ugodno vplivati. Končno se je Jennie udala moji volji, pomagala materi, ko se je oblačila,

in jaz sem precej pobit odšel z Mrs. Barrister v Banning Street.

Obisk ni bil tako mučen, kakor smo pričakovali. Mnogo, česar sem se bal, se ni zgodilo. Pričakoval sem grozno preiskavo mrtvega, videl sem že v duhu, kako burno in pretresljivo bo srečanje moje tašče z njenim bratom, ki so ga med tem časom brezdvomno že prišli ter ga pripeljali na kraj, kjer je izvršil zločin. Pričakoval sem sodno zaslišanje, pri katerem bodo zahtevali tudi najino pričevanje, ki bi bilo za Jenniejo mater zelo mučno.

Ko pa sva prišla tja, je bil v hiši popoln mir. Le par radovednežev je postopalo okoli vogalov hiše. Doktor Sadler naju je mrzlo pozdravil ter nama podal roko. Ni se mu prav posrečilo, napraviti sočuten obraz, vendar pa je bil spriču velike nesreče vljuden. Služabništvo je stalo, popolnoma ometano od svojih doživljajev, kakor voščene postave. In doktor Sadler naju je sam odvedel v sobo, kjer je bilo vsled zastrtih zagrinjal skoraj popolnoma temno. Prave grozovitosti nisva videla. Državno pravdnštvo je že na vse zgodaj izvršilo ogled, truplo nesrečne žene so že prepeljali v mrtvašnico, doktorja Haslama še niso izsledili.

To sporočilo me je tako zelo osupnilo, da sem nehotе vskliknil, dočim je Mrs. Barrister jokala, da se vsaj nekoliko olajša. Doktor Sadler

si je vso zadevo na svoj način razložil in jo je pojasnjeval s popolno brezraznim glasom in popolnoma mirno, kar sem pripisoval vtisku, ki ga je na njega napravil grozni zločin. Rekel je, da je popolnoma res, da doktor Haslam ni nikakor bil pripravljen za beg, in da je izključeno, da bi pri kom dobil zavetišče pred policijo. Kakor je on prepričan, se mu je posrečilo, priti do reke. In prav gotovo ga bodo tudi našli mrtvega, kakor hitro ga bo voda vrgla na suho.

To sklepanje je bilo verjetno, čeprav ne prav posebno tolažljivo za sestro dozdevno mrtvega. Zastonj je užaloščena sestra iskala v življenju svojega brata vzrokov za ta tragičen konec. Kaj naj bi tako hitro izpremenilo tako dobrega človeka, kakršen je vedno bil? Ali je res, da je bil zaljubljen v ženo, ki jo je umoril?

Mrs. Barrister je izpraševala mladega Sadlerja, toda ta je le malo odgovarjal. Rekel je, da je ravno tako osupnjen in da stoji brez pomoči pred veliko uganko. Seveda ga je stvar tudi bolešno zadela in ni še utegnil, da bi stvar jasno razmisli. Spriču groznih dejstev je skoraj nemogoče, najti olajšujoče povode. Ni mu znano, ali je njegov rednik zapustil oporoko; zavarovan ni bil, to ve. Kakor hitro se bo pomiril, se bo začel pečati s temi zadevami.

(Dalje prihodnjik.)

stom sta se lotila neznanca voznika, eden z nožem, drugi s palico. Voznik pa je skočil z voza ter srečno ušel. Voz in konja pa je pozneje dobil neki vojak.

Morski volk blizu Reke. Predvčerajšnjim popoldne so izletniki iz Martinšice javili susaški policiji, da so videli morskega volka, dolgega 3 do 4 metre.

Otvoritev Narodne čitaonice v Cerovljah. V nedeljo so na svečan način otvorili Narodno čitaonico v Cerovljah v Istri. Od vseh strani so prišli vrli Slovenci in Hrvati, ki so jih domačini iskreno sprejeli. S kolodvo- ra so šli v spredu proti društvenemu prostoru. Pred hišo je hotela godba zasvirati narodno pesem, toda pristisnila je oborožena sila in zabranila sviranje, dasi je imela godba dovoljenje za sviranje. Nato je hotel domači učitelj pozdraviti dole prijatelje in domačine, kar so mu pa tudi orožniki zabranili. Na lastnih tleh tedaj ne smemo več govoriti v svoji materinščini. Slavnost se je navzlic temu izvršila v največjo zadovoljnost vseh — seveda tudi v največjo žalost nasprotnikov.

Obravnava proti Cankarju.

Včeraj popoldne se je vršila pred deželnim sodiščem razprava proti pisatelju Cankarju. Državno pravdnštvo ga je obtožilo pregreška zoper javni pokoj in red v zmislu § 305. kaz. zakona, češ, da je izrekel na svojem predavanju o Slovencih in Jugoslovanih besede: »Mi, kar nas je, smo vsi te misli, da je naš edini cilj, doseči jugoslovansko republiko« in nadalje: »pustimo Avstrijo v njenem lastnem dreku, bodimo kakor Mazzini v Italiji«. — Razlogi obtožbe se opirajo na razne točke Cankarjevega predavanja, kakor je je svoj čas priobčil in se mu zlasti očita, da je naglašal, da so Slovenci velik ud družine, ki stanuje od Julijskih alp do Egejskega morja. Na podlagi teh besed iz koncepta predavanja sklepa državni pravdnik, da je tudi prvi inkriminirani stavek v logični zvezi z ostalim predavanjem. Obtožnica inkriminira tudi Cankarjevo izvajanje proti Hardenu, ki je vpriču zunanega ministra Berchtolda izjavil, da Nemčija in Avstrija ne smeta pustiti, da bi se zgradila slovanska trdnjava na jugu ob Jadranskem in Egejskem morju. Ker imenuje Cankar te besede nesramne, se zdijo obtožnici logično, da je izrekel Cankar tudi drugi, že zgoraj omenjen stavek, ki pozivlja tedaj na delovanje za ustvaritev jugoslovanske republike, kar je po besedilu obtožnice ne samo po zakonih prepovedano, marveč tudi nenravno.

Senat: dvorni svetnik gospod Pajk, votanti gg. dr. Presker, Perše in Potrato, zapisnikar g. Kreč, državni pravdnik Luschman, zagovornik dr. Dermota.

Razprava je bila na predlog državnega pravdnika tajna, zato ne moremo o razpravi sami ničesar poročati, dasiravno ni vsebovala prav ničesar, kar bi bilo morda nevarno za javni mir in red.

Ker je bila Cankarju obtožnica vročena prepozno, tako, da mu ni preostala tridnevni rok za pripravljanje, ga vpraša predsednik, ali naj se obravnava preloži. — Cankar: Meni je vseeno. Lahko se obravnava sedaj.

Za zaupnike je imenoval Cankar gg. Etbina Kristana, Otona Zupaniča in E. Vodeba. Končno ob 7/7. je bilo dokazilno postopanje končano ter je senat obsodil Cankarja na 1 teden zopora ter nosi stroške sodne obravnave. Razzodba utemeljuje, da tvorijo Cankarjeve besede pregrešek proti § 305. kaz. zak., ker je senat spoznal, da so njegova izvajanja glede Mazzini bila nemoralna. Senat je bil tudi prepričan, da se Cankar ni strogo držal svojega manuskripta, vsled česar je mogoče, da so mu všle ostreje besede. Podlagi razzodbe so tvorile zlasti izpovedbe komisarija Gogale. Olajševalno je Cankarjevo delno priznanje, da se ni strogo držal rokopa in dejstvo, da še ni bil kaznovan. Zagovornik dr. Dermota si je pridržal pravico do pritožbe.

Nov dobitnik naše šolske družbe

† Franc Babič.

Danes zjutraj je po dolgi in mučni bolezni umrl gospod **Fran Babič**, trgovec na Dolenjski cesti. Pokojnik je bil rojen l. 1868. v Kranju.

S svojo neumorno marljivostjo, delavnostjo in vztrajnostjo si je pridobil lepo premoženje. Toda sreča ga ni omamila, kakor marsikateri drugega, ki si je pridobil darove Pluta, on je ostal skromen in delaven

kakor čebelica, dasi bi lahko živel v blagostanju, v pokoju in razkošju. V narodem oziru je bil jeklen značaj, Slovenec z dušo in telesom. Za narodne namene je imel vsikdar odprte roke, ni pa imel rad, da bi se njegova darežljivost obešala na veliki zvon. V javnem življenju je bil odločen pristaja narodno - napredne stranke, za katero je zlasti ob času volitev mnogo storil z besedo, zgledom in dejanjem. Posebno naklonjen je bil naši šolski družbi, »Družbi sv. Cirila in Metoda«, kar izpričujejo Ciril - Metodovi kresci, ki jih je leto za letom prirejal družbi na korist. Kako pri srcu mu je bila družba, dokazuje dejstvo, da je opetovano naglašal, da bosta njegova dediča Ciril in Metod, v času, ko je bil še čil, čvrst in zdrav. Pokojnik je jel letos bolehati. Iskal si je leka pri zdravnikih, v Leonišču, a ko je uvidel, da za njegovo bolezen ni zdravila, je poklical notarja in napravil oporoko, s katero se je uvrstil med največje dobrotnike slovenskega naroda.

Za glavnega dediča je postavil pokojni »Družbo sv. Cirila in Metoda« ter ji med drugim namenil svojo hišo na Dolenjski cesti št. 44, vredno nad 100.000 K. — Pokojni dobrotnik družbe želi, da obdrži družba hišo kolikor mogoče dolgo kot temeljno premoženje in da mu napravi na hiši primeren napis. Strankam je izgovoril eno leto brezplačno stanovanje, svojim poslom je volil skupaj 1000 K, po 1000 K dobi tudi nekaj njegovih prijateljev. Izmed ostalih volil je omeniti, da dobi »Sokol II.« 500 K, »Glasbena Matica« 500 K, trgovsko društvo »Merkur« 500 K, Salezijanci 500 K. Njegov poslovodja Klemenc dobi hišo z zalogo na Dolenjski cesti št. 9, kjer je imel tudi trgovino. Ostalo njegovo premoženje je razdeljeno med sorodnike.

V oporoki je tudi določeno, da naj »Družba sv. Cirila in Metoda« vsa volila izplača z denarjem, naloženim na hranilne knjižice, kar izpričuje, da je pokojnik zapustil tudi lepo imetje v gotovem denarju.

Plemenitemu pokojniku, ki je postal eden izmed največjih narodnih dobrotnikov, bodi ohranjen v slovenskem narodu večer spomin in njegovo ime se naj blešči v zlati knjigi »Družbe sv. Cirila in Metoda« poleg Pollaka, Kotnika, Vilharjeve in Fabjančiča na vekov veke! Pokojnikov pepel prepeljejo v nedeljo ob 1. popoldne z Dolenjske ceste št. 2 v Kranj, kjer ga položijo k večnemu počitku v zemljo, kjer spe nevzdramen sen Prešeren, Jenko in sokolski njegov brat Kušar. Večnaja jemu pamjat!

Dnevne vesti.

+ Dež. odbornik grof Barbo in prisilniški paznik Bučar. Kakor čujemo, je tudi dež. odbornik grof Barbo glasoval za škandalozni predlog dr. Šusteršiča, naj se začne disciplinarna preiskava proti prisilniškemu pazniku Bučarju, ker je prišlo v časopise, da je klerikalni pohotnež Oražem zapeljal njegovo ženo in si dovolil dejanja, za katera bi bil prišel v zapor, da je bil pravočasno naznanjen sodišču. Takega kavalirstva, kakor ga je posvedočil pri tem glasovanju grof Barbo ne razumemo in brez ovinkov povemo: hvala bogu, da ga ne razumemo. Bučar si ni mogel dobiti nobenega zadoščenja za atentate klerikalnega dostojanstvenika Oražma — ali mu more pravično čuteč človek zameriti, če je svoji jezi in svoji užaljenosti dal duška s tem, da je vso stvar povedal svojim prijateljem, kaj se je zgodilo in dovolil, da dajo to v časopise, da bo klerikalni pohotnež vsaj z javnim osramočenjem kaznovan, če ga že ne more doseči postavna kazen. Bučar si je na edini način, ki mu je bil mogoč, v popolnoma privatni stvari, ki ni v nobeni zvezi z njegovo službo, preskrbel vsaj majhno zadoščenje in olajšanje — zdaj naj pa bo službeno za to kaznovan in naj se mu z disciplinarno preiskavo utepe, da mora deželni uslužbenec molče dopuščati, če mu kak klerikalni svinjkar naskakuje ženo. Ker poznamo klerikalce, se njih početju nič ne čudimo, kajti to so ljudje, ki so zmožni vsega, a da je za tak predlog glasoval tudi grof Barbo, to nas je presenetilo. A kakor rečeno: hvala bogu, da takega kavalirstva ne razumemo. Eno bi pa radi vedeli, če bi namreč grof Barbo stopil pred svojega prijatelja ekselencu fml. Kusmanek in ga vprašal za njegovo mnenje. Naj mu reče: Ekselencu! Ubožen rezervist je bil pred dolgimi meseci pokličen pod cesarsko zastavo; doli na srbski meji je trpel in stradal meze in mesece, uši so ga jedle in zmrazoval je, žena njegova pa je doma trpela pomankanje. Ord človek je poskusil izkoristiti bedni položaj te žene, a te poštene ženske niso premotile ne sladke besede, ne ob-

ljubljeni denar, ostala je zvesta možu. Ko se je mož vrnil in izvedel kaj se je zgodilo, je bilo že prepozno, da bi si preskrbel zadoščenje. Mož ni potegnil sablje in ni zapeljavca usekal po glavi, kakor bi bila vi in jaz v takem slučaju storila, mož se je vdal v svojo usodo in se zadovoljil s tem, da je po svojih znanjih dal vso stvar v liste in s tem zapeljivca javno osramotil, potem pa je šel spet dol na srbsko mejo služiti cesarju in trpet za domovino. Zdaj se je končno vrnil od vojakov in dež. odbor ga je spravil v disciplinarno preiskavo, ker je zapeljivca svoje žene javno osramotil. Tudi jaz sem glasoval za ta predlog. Tako naj pove grof Barbo, pa bo videl, kaj mu bo rekel ekselencu fml. Kusmanek. Mi pa svetujemo grofu Barbu, naj se pridruži zaščitnikom Oražmove kreposti, Šusteršiču in Lampetu, Peganu in Zajcu in naj se udeleži nedeljskega poklonstva Brezmadežni.

+ Kamila Theimer in »Slovenec«. Da bi daleč čez katoliški shod odložil neprijetno poročno razpravo, katerega mu grozi vsled tiskovne tožbe g. Kamile Theimer, je odgovorni urednik »Slovenca« g. Miha Moškerc po g. dr. Peganu vložil ugovor proti obtožnici. Kakor pa čujemo iz zanesljivega vira, se g. Moškercu, katerega sedaj pri »Slovencu« že namestuje državni poslanec g. Jožef Gostinčar v odgovornem uredništvu, njegov lepi namen popolnoma ni posrečil, ker je višje deželno sodišče v Gradcu baje zavrnilo njegov ugovor proti obtožnici kot popolnoma ne-utemeljen.

+ Kamila Theimer in »Gorenjec«. Poročali smo, da je tukajšnji deželni kot porotno sodišče določilo porotno razpravo proti g. Jankotu Florjančiču, odgovornemu uredniku tednika »Gorenjec« v Kranju, proti kateremu je g. Kamila Theimer po svojem zastopniku g. dr. Kokalju vložila tiskovno tožbo, na dan 28. avgusta 1913. Odgovorni urednik »Gorenjca« je pa skušal preprečiti to porotno razpravo s tem, da je naknadno vložil pismeni ugovor proti obtožnici, čeprav se je na sodni zapisnik pri vročitvi te obtožnice odrek pravici do ugovora. Ta pismeni ugovor je pa sedaj višje deželno sodišče v Gradcu zavrnilo kot nedopusten, češ, da je obtožnica vsled njegove odpovedi stopila v pravno moč in da je njeno naknadno izpodbijanje potom ugovora nedopustno. Ljubljansko deželno kot porotno sodišče je sedaj na dan 28. avgusta 1913 proti odgovornemu uredniku »Gorenjca« določeno razpravo preložilo na dan 1. septembra 1913 na poi 10. uro popoldne v porotni dvorani.

+ Pod zaščito imunitete se je zopet zatekel poštenjak »Slovenec«. To se pravi odgovorni urednik Michael Moškerc je za izpremembo zopet enkrat izginil, da bi se odtegnil roki pravice, ker mu visi nad glavno tožba Kamile Theimerjeve. Zato fungira sedaj za odgovornega urednika Joža Gostinčar, ki je kot državni poslanec netožljiv. Da so se klerikalni poštenjaki zopet zatekli pod zaščito imunitete pa je ne glede na Moškercu tudi znamenje za to, da se nameravajo takoj po katoliškem shodu povrniti k svoji stari taktiki najpogostejšega obrekovanja, natolcevanja, častikraje in lopovščine, katero taktiko so morali v zadnjem času opustiti z ozirom na bližajoči se katoliški shod. Klerikalni gadje se sedaj skrivajo, banditje in tatovi časti leže sedaj v skrovišču, ko bo pa katoliški shod končan, pa bodo gadje zopet prilezli iz svojih lukenj in banditje bodo zopet jeli prožiti zastrupljene pušice iz — varne zasede!

+ Završnica v temi. Že pred nekaj dnevi smo zabeležili obvestilo, da je poljedelsko ministrstvo ustavilo dela pri električni centrali na Završnici. Upali smo, da bo deželni odbor hitel to stvar pojasniti, saj je o tem brezdvomno uradoma obveščen, oz. legitimiran zahtevati od ministrstva informacij. Toda deželni odbor je lepo molčal in kakor je razvidno iz poročila o zadnji seji dež. odbora še zdaj o stvari nič ne ve, oziroma ne ve vedeti. Sedaj pa smo od zelo zanesljive strani izvedeli, da je poljedelsko ministrstvo res ukazalo ustaviti dela na Završnici. Z ozirom na to smo vprašali pri svojih zaupnikih na Gorenjskem, kako je z deli pri Završnici in dobili odgovor, da tam še vedno nekaj mečkajo. Vprašanje je: ali deželni odbor še ni dobil uradnega obvestila o odločbi poljedelskega ministrstva ali pa ga je dobil, pa se mu ne pokori, ker bi prenehanje z deli pričalo celi deželi, kako strašno polomijo je učakala »velikopotepna« akcija dež. odbora. Če je ministrstvo res ukazalo ustaviti dela pri Završnici, potem pač dež. vlada ne bo mogla dolgo gledati, da bi dež. odbor preziral ministrske naredbe, kajti ministrstvo izdaja svoje naredbe, da se izpolnjujejo, ne pa da bi jih dežel-

ni odbor ob molčeči asistenci deželne vlade preziral.

+ Spor med našimi klerikalci in Dalmatinci. Kakor dalmatinski listi javljajo, je nastal med dalmatinskimi »Zadružnim savezom« in med klerikalno »Zadružno zvezo« v Ljubljani hud spor. Kaj je vzrok temu sporu, listi ne povedo. Da pa mora biti nasprotje med obema organizacijama precej veliko, dokazuje dejstvo, da ne skušajo spora pred javnostjo prikriti, marveč da sta se jeli že javno med sabo lasati oficijalni glasili obeh organizacij »Zadugar« v Spljetu in »Narodni Gospodar« v Ljubljani. Kakor vse kaže, bo ta spor spravil za nimive stvari na dan in bo morda tudi posvetil za kulise klerikalnega zadružništva.

+ Katoliški list o katoliških shodih. »Kölnner Korrespondenz«, katoliški list, ki ga izdaja v Frankobrodu na Meni dr. Karel Marija Kaufmann, ki uživa velik ugled v Vatikanu in ki je ljubljene listov »Katholisches Deutschland« in »Oesterreichisches Sonntagsblatt«, izreka o katoliških shodih to-le uničujočo sodbo: »Ko je bila 50. glavna skupščina nemških katolikov v Koloniji sem z nekim gospodom iz Avgustinovskega društva prišel mimo sobe, v kateri so bili zbrani antialkoholiki. Moj spremljevalec je obstal in spregovoril: »Ti limonadarji so največja nevarnost za naše katoliške shode.« In mož je govoril prav. Vzemite našim katoliškim shodom alkohol, pa bo padlo navdušenje za 50 odstotkov in politični uspeh, za katerega samo gre prirediteljem, bi se zmanjšal najmanj za 25 procentov... Med udeleženci iz drugih pokrajin jih je največ takih, ki prihajajo na shod, da obiščejo svoje prijatelje, da uživajo z njimi prijetne mladostne spomine in da z njimi prežive par veselih uric. Dopoldne leže v postelji, da prespo svoje pijanost, popoldne pa sede v javnih zborovanjih in kriče »bravo«, a zvečer se zopet prične veselje in zabava na komerzih. »Sie haben es weniger auf die Katholikentage als auf die Katholikennächte abgesehen.« Še tretja kategorija posetnikov naših katoliških shodov je: to so politiki, ki hočejo na shodih delati svoje politične kupčije. Ti gospodje vso vsepovsodi in ne puščajo v bližino nobenega drugega mislečega. Ti nastopajo na javnih zborovanjih in navdušujejo pobožne katoliške duše.« — Tako piše katoliški duhovnik dr. Karel Marija Kaufmann, ki ga je papež Pij sprejel v posebni avdienci proti volji samega kardinala Fischerja iz Kolonije! Tej sodbi katoliškega duhovnika o katoliških shodih nimamo ničesar pridejati!

+ Klasična dežela policijskega nasilstva je v zadnjem času postala »biser avstrijskih zemlj« — kršna Dalmacija. V Dalmaciji ne veljajo, kakor se kaže, nobeni zakoni več in na vsi črti gospoduje znani Bachov patent. Sicer smo že navajeni, da je v Dalmaciji marsikaj mogoče, kar bi se drugje ne moglo prigoditi, toda to, kar se je dogodilo pretekli ponedeljek v Spljetu, to presega že vse meje verjetnosti. V ponedeljek so imeli v Spljetu koncert »Narodne Glasbe«, ki je igrala po določenem programu. Izven programa je dal kapelnik »Narodne Glasbe« svirati tudi koračnico »Zrinski in Frankopani«. Koračnica je seveda brez besed, glasba sama pa menda tudi ne more biti revolucionarna, a vendar je, vsaj kakor menijo gospodje pri državni policiji v Spljetu, obstoju Avstro-Ogrske, naše države, silno nevarna. Zato je policija pozvala kapelnika »Narodne Glasbe« predse in ga po Bachovem patentu za to, ker je dal svirati to »nevarno« koračnico, kaznovala z 10dnevnim zaporom, ki ga je moral takoj nastopiti. Razume se samo ob sebi, da je to policijsko nasilje izzvalo vihar nevolje in ogorčenja v Spljetu in v vsi Dalmaciji. Tako utrjujejo policijski organi »avstrijsko misel« po Dalmaciji!

+ »Zarja« psuje, kakor konjski hlapec in se napihuje, kakor da je poklepala vso modrost tega sveta. Spričo takega, vse premagujočega dokaza umstvene superiornosti socialnodemokratskega glasila nam je seveda zastala sapa in nam je iz neomejenega spoštovanja pred temi duševnimi velikani padlo pero iz rok. Spoznavamo sedaj, da je vsa pamet in vsa veda postala izključni monopol »Zarje« in da so vsi drugi ljudje sami šolarji in tepci, ki se še socialnodemokratskim »strokovnim tajnikom« približati ne smejo. Rajše, da bi tisti, ki pišejo »Slov. Narod« smeli povzdigniti svoje poglede do takih gigantov modrosti, kakor so zbrani okrog »Zarje«, kapituliramo brezpogojno in ponižno prosimo milostnega priznanja!

+ Javen poziv! Na dnevnem redu so pritožbe zoper postopanje delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu. Naša zakonito uteme-

ljena želja je, da se ustanovi podružnica tega zavarovalnega zavoda v Ljubljani. V tem smislu se je sprejela tudi na shodu deželne zveze kranjskih obrtnih združenj resolucija. Referent na tem shodu g. Fr. Ks. Stare, sobni slikar v Ljubljani je ta predlog utemeljeval. Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu se čuti vsled tega utemeljevanja v živo zadeta. Naperila je proti g. Fr. Ks. Staretu sama, dalje njen ravnatelj g. Karel Colenc in predstojnik g. Henrik vitez Zahony radi njegovega govora »ožbo radi prestopka zoper varnost časti. O tej tožbi se vrše obravnave v Ljubljani. G. Fr. Ks. Stare nastopi za svoje trditve, ki jih je izgovoril v interesu vseh slovenskih udeležencev, dokaz resnice. Inkriminirajo se glasom obtožnice naslednje besede: »Mera dolgoletnih krivic, zapostavljanja naših interesov ter brezsrčnosti zatiranja naših zavarovancev, ki jih zadene težka peza nezgode pri delu, je polna do vrha ter glasno kliče po od pomoči brez daljnega odlašanja, da se našim ponesrečencem dele pičle podpore in da se jim pritrjuje, ko so prišli v nesrečo, s trdo brezsrčnostjo pripadajoče jim podpore. Pri upravi ni potrebne pozornosti in štedljivosti, kadar gre za rezijske izdatke. Denar se razsipa za nepotrebne stvari. Postopa se z vso obzirnostjo in radodarnostjo napram laškim interesom, zlasti onim iz Italije. Tako pa prihaja, da ima zavod navzlic trajno rastočim prispevkom, ki žulijo in garajo prizadete in njih uslužbence, leto za letom velikanse primanjkljaje. Ubogim ponesrečencem in njih sirotam se odteguje pod različnimi pretevezami na vnebovpjoč način celo one skromne podpore, ki jim gredo po zakonu. Položaj je v resnici nevzdržljiv in kliče glasno po od pomoči. Industrijski in obrtniki v deželi Kranjski imajo vitalen interes na tem, da pride pri upravi delavskega zavarovanja zoper nezgode po tolikih letih krivice in zapostavljanja do rednih razmer, vrednih urejene in pravne države.« Tako se glasi besedilo obtožnice. To besedilo ni točno. Govor, ki ga je imel g. Fr. Ks. Stare, je besedno pravilno natisnjen v brošurici, ki jo je izdala deželna zveza kranjskih obrtnih združenj o slavnostnem zborovanju, a vsebina je deloma identična z govorom g. Stareta. Ker nastopi g. Fr. Ks. Stare dokaz resnice za svoje trditve, prosimo vse zainteresirane, sosebno one iz delavskih in podjetniških krogov, da sporočijo konkretne slučaje, s katerimi se da govor g. Fr. Ks. Stareta utemeljevati — z navvedbo datuma zadeve in imena ter slučaja samega na naslov zagovornika g. dr. Frana Novaka, odvetnika v Ljubljani.

— Somišljenikom v dvorskem okraju. V zmislu sklepa izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke pozivamo svoje člane in somišljenike, naj prireditve, ki so ji dali ime »katoliški shod«, a je v resnici samo strankarsko-politična in bojna prireditve pod vodstvom dr. Ivana Šusteršiča in dr. Iv. Ev. Kreka stojiče klerikalne stranke, ki je »s svojim nečuvnim terorizmom, zanikajočim najprimitivnejše pojme politične, socialne in družabne morale zastrupila vse javno življenje in onemogočila vsako sporazumno, alj tudi le vzporedno delovanje celo v povsem nestrankskih strogo narodnih in kulturnih zadevah«, — popolnoma prezirajo! Ničve izmed naših članov in somišljenikov in naj bo tega ali onega stanu, tega ali onega poklica, naj ne okraši svoje hiše, prodajalne ali trgovine in naj ne razobeži zastav, ker ga sicer ne moremo več smatrati za svojega. Zahtevamo v tem oziru stroge discipline! Naši člani in somišljeniki naj smatrajo katoliški shod, kakor da bi ga ne bilo in naj se po tem ravna!

V Ljubljani, 21. avgusta 1913. Predsedstvo »Gospodarskega in obračevalnega društva za dvorski okraj v Ljubljani.«

— Napredno politično in gospodarsko društvo za Poljanski okraj opozarja vse svoje člane še enkrat na striktno izjavo izvrševalnega odbora narodno - napredne stranke v Ljubljani, da je smatrati »katoliški shod« dne 23. in 24. avgusta za izključno strankarsko - politično prireditve S. L. S., vsled česar morajo vsi pristaja narodno - napredne stranke ta shod v vsakem oziru popolnoma prezirati. Kdor bi v tem slučaju kršil disciplino stranke iz kategorikoli ozira, tega bi stranka ne mogla več šteti med svoje člane.

— Vsem naprednjakom in naprednjakinjam šentjakobskega okraja! »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« vas opozarja na sklep izvrševalnega odbora narodno - napredne stranke, da je takozvani »katoliški« shod, ki se ima vršiti v Ljubljani dne 23. in 24. avgusta, izključno strankarsko - politič-

Razne stvari.

* **Velika železniška nesreča na Laškem.** Iz Rima poročajo: Brzovlak Rim - Neapol je blizu Neapolja skočil s tira. Ubiti so vlakovodja, kurjač in strojevodja in en pasażir, devet pasażirjev je ranjenih. Dva poštna uradnika sta tako težko ranjena, da najbrže ne bosta okrevala.

* **Neurje na Ogrskem.** Iz Gyule poročajo: Predvčeršnjim popoldne je razsajala v občini Vesztő velika nevihta. Nevihta je na neki kurvi prevrnila šest vozov poštnega vlaka, pri čemer je bilo 16 oseb ranjenih.

* **Novo padalo.** Iz Pariza poročajo: Aviatik Pegourd je blizu Versaillesa praktično poskusil padalo, ki je izumil Bomet. Pegourd je zapustil svoj monoplan v višini 300 metrov ter se spustil na tla, kamor je priletel nepoškodovan. Aeroplan je čez par minut padel blizu Versaillesa v nekem gozdu na tla.

* **Maščevanje Neapolitank.** Iz Neapla poročajo: Od ljubimcev zapuščene Neapolitanke se navadno maščujejo s takozvanim »Sfregio«, to je, da razrežejo nezvestemu ljubimcu obraz. Tako označenega potem zaničujejo vsi oni nižji krogi neapolitanski, kjer se take stvari čestokrat dogajajo. Tak prizor se je predvčeršnjim dogodil v ozki ulici San Pietro a Majella. Najprvo sta se začeli prepirati dve Neapolitanki, perica Asunta Vitodo in mlada vdova Marija Nilo, katera ima večjo pravico do Nicole Bellomunno, ki je dal nogo eno leto intimno občeval z Asunto. Kmalu nato sta si obe skočili v lase ter si opraskali obraze. V tem hipu pa je prišel Nicola, in takoj se je vrgla Asunta z britvijo na njega ter mu razrezala obraz. Nato je pobegnila. Mnogi ji ni branila, ker je izvršila le svojo pravico. Navadno se zgodi, da tako napadalko tudi porotniki oproste.

* **Nočne trafike.** Na Dunaju je dovolilo okrajno finančno ravnanje nekemu prodajalcu hrenovk, ki prodaja ponočnjakom na glavnih cestah hrenovke in kruh, da sme prodajati tudi cigarete in cigare. Svoje blago mora kupovati v najbližnjih trafikah, ne dobi nikakih odstotkov in sme prodajati šele potem, ko so že vse trafike zaprte. Pač pa sme svoje blago prodajati za nekoliko višjo ceno, kakor na primer natakariji v gostilnah.

* **Tudi pogodba.** Pariško sodišče se pri nekem procesu, ki se je vršil pred par dnevi, brezdomno ni dolgočasilo. Presojati je imelo neko pogodbo, kar je sicer njegova dolžnost, toda pogodba ni bila pogodba, kakor so navadne pogodbe. Podpisala sta jo neki poslanec francoske zbornice in neka gospodična, ki ima lepo ime Marcelle. V tej pogodbi lepe mlade dame z bogatim zakonodajalcem pa je sledeče napisano: Gospodična Marcelle J. se mora kar najbolj potruditi, da pri vseh večjih prireditvah, kakor je revija 14. julija, opusti vse nedopustne geste. — Ne sme iti podnevi iz hiše, ne da bi mi to prej sporočila. — Njena mati se ne sme vmešavati v njene zadeve in gospodična Marcelle J. ne bo nikdar vprašala svoje matere za svet. — Ne bo delala dolgov, če mi ne bo tega sporočila. — Trikrat na teden me bo popoldne sprejela ali pa dvakrat zvečer z menoj jedla izven njenega stanovanja. — Zato plačam gospodični Marcelle J. 500 frankov mesečno, voz in enega konja, obleke, eno služkinjo, zdravnik in razentega še 1000 frankov, če se odpove prijateljstvu z gospodom C. — Če se najino pogodbeno razmerje razdere in če sem bil z gospodično Marcelle J. zadovoljen, ji plačam 50.000 frankov, nadalje, dokler ne bo pri kom drugem zaposlena (!), 200 frankov mesečno. — Ta ljubosumni zakonodajalec je gotovo ljubil red. Ko pa je zapustil gospodično Marcelle J., je trdila mlada dama, da ni imel vzroka, biti nezadovoljen z njo, ter je zahtevala odškodnino 50.000 frankov. Obtoženec pa je v svojo obrambo le to navedel, da pač ni bil zadovoljen z njo, in ni hotel podati dokaza, pa tudi ni hotel plačati odškodnine. Sodni dvor se je sicer amiziral, ni pa bil v posebno prijetni situaciji. Celo kralj Salomon bi si v tem slučaju ne mogel pomagati.

Književnost.

Hetz-Mencinger. Nauk o serviranju. Glede pred kratkim izdane strokovne knjige »Nauk o serviranju« se je izrekel odlični gostilničar sledeče: »S to knjigo je nam Slovenecem mnogo pomagano, ker še nimamo lastnih strokovnih šol za gostilničarsko obrt. Knjigo bi morala imeti vsaka gostilna, ki si prisvaja ta naslov, zlasti bi morali seči po njej mlajši gostilničarji, ker najdejo v njej polno zlatih nauk in navodil. Sploh pa bi moral vsak gostilničar, hotelir in kavarnar zahtevati od svojih natakarijev in natakari, da si naroče to knjigo, ker je neobhodno potrebno, da natančno poznajo nje vsebino, kakor bi bilo sploh priporočljivo, da se z nje vsebino seznani občinstvo sploh. Na ta način bi se na eni strani dosegla točnejša in pravilnejša postrežba po naših gostilnah, na drugi strani pa bi odpadlo marsikatero mučno nespornost. Ta namen ima knjiga, naj bi ga tudi v najkrajšem času dosegla.« — S tem mnenjem se strinjamo tudi mi in zato knjigo priporočamo toplo.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. avgusta: Simon Cof, delavec, 60 let, Radeckega cesta 9.

Dne 22. avgusta: Fran Babič, trgovec in posestnik, 45 let, Zaleška cesta 11. — Angela Egy, hči železniškega poduradnika, 2 leti. Pot v Rožno dolino 42.

V deželni bolnici:

Dne 19. avgusta: Antonija Radovan, blagajničarka, 24 let.

Dne 20. avgusta: Marija Štirn, užitkarica, 38 let. — Cecilija Štembal, služkinja, 19 let. — Valentina Nagode, žena železniškega delavca, 29 let. — Janez Švajger, uninar, 61 let.

Dne 21. avgusta: Franc Lednik, hlapec, 52 let.

Odlični učinek Odola obstoja najbrže v tem, da se Odol pri izmivanju ust takorekoč vsa v zobe in v ustno sluznico in jih tako impregnira. Razumeti se mora to zelo odlično lastnost tega edinega učinka. Medtem ko druga sredstva za negovanje ust in zobovja samo par sekund med izmivanjem ust učinkujejo, učinkuje Odol še po urah, ko se je zobe snažilo. O tem trajnem učinku Odola se je napravilo zelo zanimive znanstvene poskuse, ki so enoglasno dokazali, da se ne najde tak nedosegljiv učinek pri nobenem preparatu, ki se ga drugače rabi pri vsakdanjem izmivanju ust in zobovja.

Kdor rabi dosledno vsaki dan Odol, izvršuje najboljšo negovanje ust in zobov.

Telovadno društvo Sokol II. v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je preminul zvesti član, brat

Franc Babič.

Dolžnost vsakega člana je, da se udeleži pogreba, ki bo v nedeljo, 24. avgusta iz hiše žalosti, Dolenjska cesta št. 2. Zbirališče v kroju je v nedeljo, 24. avgusta na Cozovi cesti pred šolo ob pol 1. pop., odhod točno ob 3/4. popoldne.

Pridite polnoštevilno! Nazdar!

Odbor Sokola II.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 22. avgusta 1913

Matežbom naprejl.	Dezeral	Diagovna
4% majeva renta	82:10	82:30
4 1/2% srebrna renta	86:05	86:25
4% avstr. krona renta	82:25	82:45
4% ogr.	81:35	81:55
4% kranjsko deželno posojilo	—	94:50
4% k. o. češke dež. banke	84:50	85:50

Srečke	450—	460—
Srečke iz 1. 1860 1/2	660—	670—
„ 1864	287:50	295:50
„ tiske	279:50	289:50
„ zemeljske 1. izdaje	250—	260—
„ 11. . . .	233:50	241:50
„ ogrske hipotečne	469—	479—
„ dun. komunalne	474—	484—
„ avstr. kreditne	63:75	67:75
„ avstr. rdeč. križa	59:25	57:25
„ ogr.	33:25	37:25
„ bazilika	27:75	31:75
„ turške	227—	230—

Dezeral	415—	420—
Ljubljanske kreditne banke	623—	624—
Avstr. kreditnega zavoda	512:75	513:75
Dunajske banke družbe	128—	129—
Južne železnice	702:50	703:50
Državne železnice	926:75	927:75
Alpine-Montani	349—	352—
Češke sladkorne družbe	1333—	1343—
Zivnostenske banke	—	—

Valuta.	11:43	11:47
Cekini	118:20	118:50
Marka	95:80	96—
Frankl	93:60	93:85
Lire	253:25	254:25
Rublj	—	—

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
21. 2. pop.	734.7	17.8	sr. szah.	nevihta
9. zv.	737.1	14.6	sr. zah.	dež
22. 7. zj.	738.5	12.2	sl. sever	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 16.2°, norm. 18.3°. Padavina v 24 urah 15.9 mm.

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 8 K frko.
Ker je več velikih trgovciv ustavilo plačila so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam torej vsakomur **2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove**, usnje rjavo ali črno, galoš, z zbitimi podplati, velelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari **samo 8 K**. Razpošiljanje po povzetju. 2873
S. Urbach, izvoz čevljev, Krakov št. 61.
Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

Resna ženitna ponudba!

V svrhu ženitve se želi seznaniti 28 letni inteligentni obrtnik fine stroke, z dobrodočo obrtjo v večjem mestu na Sp. Štajerskem z intel. simpatično gospico neomadeževane preteklosti staro do 24. let, katera bi imela veselje do gospodinjstva in imela nekaj 1000 K dote. Vendar denar ni pogoj. — Le resne ponudbe s sliko je vpsolati na upr. »Slov. Naroda«. do 30. t. m. pod »Idealna ljubezen/2964«. Za strogo tajnost se jamči.

„Zdravnik Zelodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik Zelodca“ je najboljši liker za želodec.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 22. avgusta 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913. . . .	za 50 kg	11:56
Pšenica za april 1914. . . .	za 50 kg	12:02
Rž za oktober 1913. . . .	za 50 kg	8:91
Oves za oktober 1913. . . .	za 50 kg	8:37
Koruzza za avgust 1913. . . .	za 50 kg	8:28
Koruzza za maj 1914. . . .	za 50 kg	7:57

Dve gospodični iz boljše rodbine
lôčeta prijazno

stanovanje s hrano

in klavirjem. Cenjene takojšne ponudbe pod šifro „1000/2958“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«. 2958

2 učenke

za šiviljski obrt 2929

sprejme v modni salon
Katinka Lapajne v Idriji št. 405.

Gostilna

v živahnem, prometnem, industrijalnem kraju, brez konkurence, radi odpotovanja takoj ali pa za november termin pod ugodnimi pogoji za oddati.

Prednost imajo samo oženjeni, ter da je žena dobra kuharica. Vprašanja pod »Ugodna bodočnost 5000“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«. 2921

Apartna in odlična frizura

je naravno mogoča samo pri zdravih in bujnih laseh in zdravje las je zopet odvisno od naravnega negovanja las, ki se doseže brezdomno z rednim umivanjem las in lasišča s

„Shampooom s črno glavo“.

S tem umivanjem se poživijo vitalne funkcije las in kože, v laseh se ne nabira več prhljaj, lasje se svetijo in celo redki lasje se navidezno zgostijo. Zahteva naj se pri nakupu izrecno »Shampooom s črno glavo“ s polegstoječo varstveno znamko in naj se vsako ponaredbi originalnega izdelka kategorično zavrne.

„Shampooom s črno glavo“ se dobiva tudi z »jajčnim, s katranovim ali kamiličnim pridakom«. Zavoječek 30 vinarjev (8 zavoječkov 2 K) ter se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Glavna zaloga za Avstrijo:

Feliks Griensteidl, Dunaj 1/1, Sonnenfelsg. 3.

Edina trgovina: Hans Schwarzkopf, d. d. z o. l., Berlin Nr. 37.

Telovadno društvo „Sokol II“ v Ljubljani naznanja žalostno vest da je njega zvesti član, brat

Franc Babič

danes ob 5. zjutraj, mirno preminul.
Pogreb bo v nedeljo, 24. t. m. ob 1. popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta št. 2. 2967
Požrtvovalnemu bratu večni spomin!
V Ljubljani, dne 22. avgusta 1913.

Odbor.

Osojbe trgovine gosp. Babiča naznanja žalostnim srecem pretužno vest, da je njihov predobri, ljubljani šef, gospod

Fran Babič

trgovec, posestnik in gostilničar

danes zjutraj ob 5. uri po dolgi, sila mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v starosti 46 let mirno preminul.

Pogreb nepozabnega šefa se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. ob 1. uri popoldne iz Dolenjske ceste št. 2, odkoder se prepelje skozi Šiško v Kranj.

Bodi mu prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1913.

2962

Za 12 vinarjev "si dobi" prepričanje,

da ni pametno prati perilo, ne da bi bilo namočeno prej čez noč s pralnim izvlečkom „Ženska hvala“. Saj se mora tudi sladkor prej razstopiti, predno kavo premešate. Zakaj torej nočete temeljito odmočiti nesnage s pralnim izvlečkom „Ženska hvala“, „da odide potem skoraj sama od sebe s Schichtovim milom in toplo vodo?“

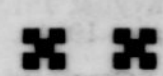

Optik in specialist.

LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navadno steklo
za očala. 2688**K. JURMAN**

Optični zavod z električnim obratom.

Optik in specialist.

Šelenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Pravilna lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.Slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani na-
znanja žalostno vest, da je njegov dolgoletni član, gospod**Franc Babič**

trgovec, gostilničar in posestnik

danes ob 5. uri zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s
sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.Pogreb bo v nedeljo, 24. t. m. ob 1. uri popoldne iz hiše
žalosti, Dolenjska cesta št. 2.

Bodi mu ohranjen blag spomin.

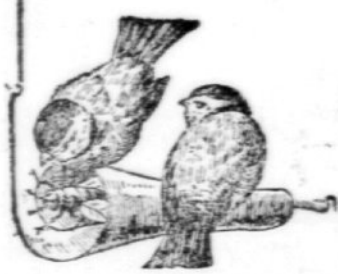
V LJUBLJANI, dne 22. avgusta 1913.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Dijakise sprejmejo na stanovanje in hrano
Slomškova ul. 6. spodaj, Ljubljana.

2961

Mestna učiteljica sprejme za pri-
hodnje šolsko leto**2 deklici**

na stanovanje in hrano.

Klaviar na razpolago. Oglasi na: „L. K.
69“ poštno ležeče, samo proti
izkazilu inseratnega lista. 2837Gosp. in konsumno društvo v L. kv. pri Divači
proda svojo**prodajalno**

z mešanim blagom.

Prodajalna je pri glavni cesti na lepem
prostoru, ter je lepo opremljena, pri-
pravna je tudi za trgovino na debelo,
ker stoji ob tako prometni cesti. Od-
daljena je 3/4 ure pešpota od železniške
postaje. Zraven prodajalne se proda na
željo kupca tudi lep travnik, vse prav
pod ugodnimi pogoji. 2843

:: Pojasnila in pogoji pri načelstvu. ::

Posojiladovoljuje svojim članom življenjskega od-
delka in sicer: aktivnim uradnikom vseh
kategorij, profesorjem, učiteljem itd., katerih
neobremenjena službina znaša najmanj
K 2300 —, kakor tudi penzionistom s po-
kojnino najmanj letno K 1400 —, proti za-
znanbi na službino, oziroma pokojnino in
proti primernemu poroštvu pod najugodnej-
šimi pogoji na 5—30letno amortizacijsko dobo
2263**„Slavijska“**vzajemna zavarovalna banka v Pragi, katere
generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12
daje nemudoma in brezpl. potrebna pojasnila.**ELKA**

Modely 1913

7/20 HP 8/30 HP

16/40 HP

Automobily
Laurin & Klement

del. dr.

Tvornica v Mladí Boleslavi.

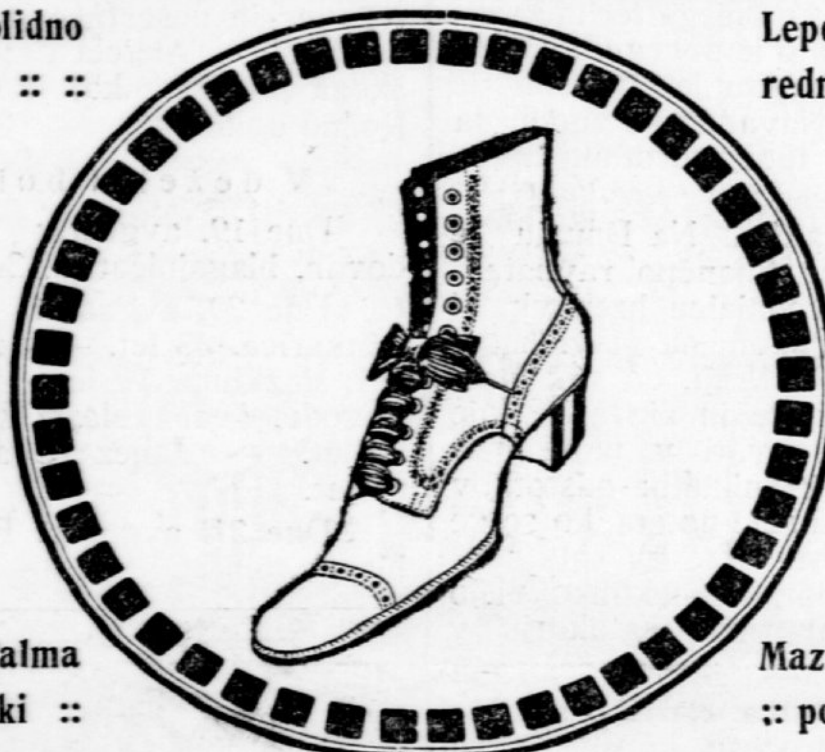
Naročila sprejema A. Parzer-Mühlbacher,
Imperialgarage, Gradec, Pestalozzistrasse 37.

Trpežno, solidno

:: blago ::

Lepe oblike, iz-

redno nizke cene

K 12⁵⁰K 16⁵⁰

Berson in Palma

:: podpetniki ::

Mazilo in druge

:: potrebščine ::

Anglo zaloga čevljev, Anton Novak
Ljubljana, Selenburgova ulica 7.**Zmožnega zastopnika**

sprejme pod zelo ugodnimi pogoji

največja obojestranska življenska zavarovalnica, ki izdeluje vse kombinacije.

Ponudbe z navedbo referenc in starosti pod: „Heimsparbüchsensystem, F
396“ na anončno ekspedicijo Jos. A. Kienreich, Gradec, Sackstrasse 4.

Prednost imajo gospodje z malo kavcijo za slučaj inkasa.

Avstr. amerikan.

:: zaloga čevljev ::

Prešernova ul. 52.

12⁵⁰16⁵⁰Naši čevlji po kakovosti,
:: priljubljenosti in eleganci ::
prekose vsako konkurenco.Zaloga slovitih „PALMA“
gumijevih podpetnikov.Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno-
ljubljeni brat, svak in stric, gospod**Franc Babič**

trgovec, gostilničar in posestnik

danes zjutraj ob 5. uri, previden s tolažili sv. vere, v
starosti 46 let, po dolgi mučni bolezni mirno in vdano
v Gospodu zaspal.Pogreb nepozabnega rajnega se vrši v nedeljo,
dne 24. avgusta popoldne ob 1. uri iz hiše žalosti,
Dolenjska cesta št. 2, kjer se truplo blagoslovi in nato
prepelje skozi Šiško v Kranj, ter se tam vrši sprevod
ob 6. uri zvečer na farno pokopališče v Kranju.

Posmrtni maše se bodo služile po več cerkvah.

Bodi blagemu rajniku prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1913.

Zalujoči ostali.

2965

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.